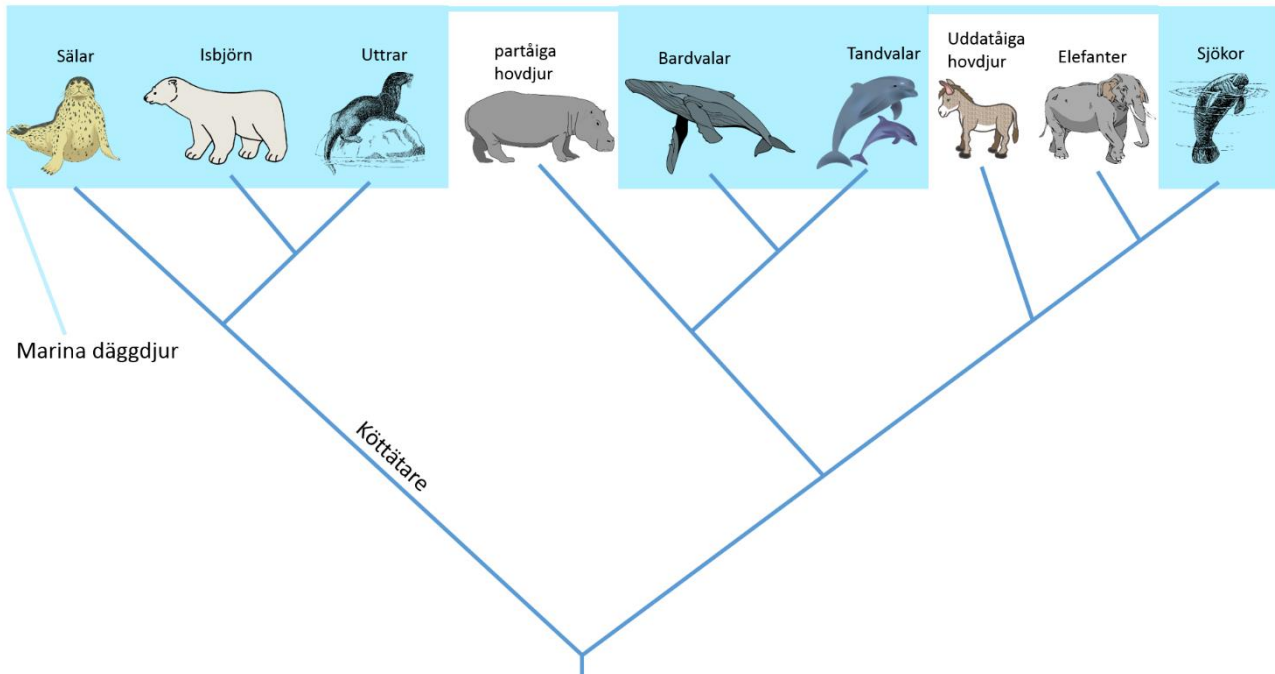


# Marina däggdjur: En översikt



Tre av de vanligaste marina däggdjur i norra Europa: tumlare, knobbsäl och gråsäl. Ritningar av Sara Ortiz (Syddansk Universitet).

**De marina däggdjuren är** valar, sälar och sjölejon, sjökor (dugonger och manater), havsuttern och isbjörnen. Det finns totalt nästan 130 arter av marina däggdjur. Däggdjuren har utvecklats flera gånger till ett liv i havet. Det finns ingen egen evolutionär gren av bara marinadäggdjur utan de är utsprida i gruppen däggdjur. Marina däggdjur är alltså polyfyletisk grupp.



Bilden visar ett evolutionärt träd över marinadäggdjur och dess nära släktingar, den ljusblåa markeringen visar den polyfyletiska gruppen: Marina däggdjur.

**De levde på land**, men nu de tillbringar en stor del av eller hela deras liv i vattenmiljön. Deras förfäder hittade alltmer givande föda i vatten och därmed

utvecklas vattenlevande anpassningar. För valar började detta cirka 40-60 miljoner år sedan. I det senaste exemplet av en marina däggdjur, isbjörnen, skedde uppdelningen från land "bara" 1 miljon år sedan eller mindre.

### **Marina däggdjur har utvecklat specialfunktioner till...**

... flytta runt effektivt i vatten

... dyka, hos vissa arter mycket långt och mycket djupt

... bevara värme, vanligen genom en imponerande päls eller späck lager

... se och höra väl under vattnet

För de flesta marina däggdjur så är **ljud är en primär känsla**, ljudvågor transporteras mycket effektivt under vatten. Delfiner och andra Tandvalar kan **ekolokalisera**: de hittar bytet genom att lyssna på ekon från klick som de avger. Sälar använder sina **morrhår** för att upptäcka undervattens turbulens som genereras av simmande fisk.

### **Marina däggdjur livnär sig på olika typer av mat**

- Barder valar äter krill och andra små djur
- Tandvalar livnär sig på fisk och bläckfisk, ibland hittar de sina bytesdjur på 1 - 2 km djup, några delfiner såsom späckhuggare äter också marina däggdjur.
- Sälar och sjölejon livnär sig på fisk och bläckfisk
- Sjökor livnär sig på alger och marina växter
- Havsutter lever på sjöborrar och musslor
- Isbjörnen livnär sig på säl

### **Mänskliga aktiviteter hotar marina däggdjur på många olika sätt:**

- De är bifångst i fiskeredskap
- De kan ha mycket höga nivåer av föroreningar, t.ex. kvicksilver och andra tunga metaller tack vare utsläpp ifrån mänsklig aktivitet.
- Man har hittat stora mängder plast i deras magar.
- Vissa valar blir lätt rädda av undervattensbuller som genereras av ekolod, båtar och andra mänskliga ljudkällor.